

Nr 28.*Konstitutionsutskottets memorial med förslag till lag angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 98) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.*

Pensionsrätt för riksdagens ledamöter — omfattande egenpension men ej familjepension — infördes år 1947. Bestämmelserna härom intogos i stadgan om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande och inneburo i huvudsak följande.

Riksdagsman, som tillhört riksdagen minst åtta år före fyllda 65 år, äger rätt till pension; dock må den, som vid bestämmelsernas ikraftträdande den 1 juli 1947 var eller dessförinnan varit ledamot av riksdagen, för erhållande av pension tillgodoräkna sig jämväl tid, varunder han före den 1 januari 1949 innehåft riksdagsmannauppsdrag efter fyllda 65 år. Den som avgått från riksdagsmannauppsdrag före den 1 januari 1945 må emellertid ej komma i åtnjutande av pension med mindre han varit ledamot av riksdagen minst sexton år. Rätt till pension tillkommer icke den som genom laga-kraftägande dom förklarats förlustig sitt riksdagsmannauppsdrag eller upphört att vara svensk medborgare eller trätt i främmande makts krigstjänst.

Pension utgår, efter anmälan hos fullmäktige i riksgäldskontoret, från och med dagen näst efter den, då riksdagsmannen upphör att vara ledamot av riksdagen, såframt han vid denna tidpunkt uppnått 65 års ålder, och, där han dessförinnan avgår från riksdagsmannauppsdraget, från och med dagen näst efter den, då han uppnår nämnda ålder. Efter framställning hos fullmäktige i riksgäldskontoret må pension utgå från tidigare tidpunkt än fyllda 65 år, om särskilda omständigheter föranleda därtill. Pension utgör — med vissa undantag för befattningshavare i allmän tjänst — för den, som tillhört riksdagen åtta år före fyllda 65 år, 1 188 kronor för år och för den, som tillhört riksdagen tjugu år eller längre tid före nämnda ålder, 3 636 kronor för år. Dessa belopp må åtnjutas utan reduktion även då folkpension utgår. För varje år utöver åtta ökas pensionen med 204 kronor, intill dess nämnda högsta pensionsbelopp uppnåtts. Pensionen, som utbetalas månadsvis i efterskott, utgår t. o. m. den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens fränfalle. Pensionstagare, som ånyo väljes till riksdagsman, äger dock icke uppbära pension för tid, varunder han är ledamot av riksdagen. Ej heller må pensionstagare, som undergår direkt ådömt frihetsstraff eller är föremål för åtgärd, som förklarats skola träda i stället för sådant straff, eller ock avtjänar ådömt tvångsarbete, för den tiden uppbära någon del av pensionen.

För den, som vid sidan av pension på grund av riksdagsmannauppsdrag uppbär lön eller tjänstepension på grund av anställning i allmän tjänst, gälla vissa bestämmelser om reduktion av riksdagsmannapensionen. Så länge sådan annan förmån åtnjutes, skall sistnämnda pension reduceras med hälften med iakttagande likväl av dels att riksdagsmannapension ej må utgå med större belopp än att de sammanlagda förmånerna icke överstiga det högsta belopp som må utgå i pension enligt 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente, dels ock att minskning skall ske endast i den mån så erfordras för att sagda förmåner, däri dock ej inberäknade rörliga tilläggsförmåner, tillhoppa ej överstiga 5 000 kronor.

Riksdagsman skall i de fall, då han enligt bestämmelserna i stadgan kan komma i åtnjutande av pension, vidkännas avdrag å arvudet. Avdraget utgjorde till en början 25 kronor för varje månad, varunder arvode åtnjötes, och fastställdes 1949 till 221 kronor för år. Avdragna belopp må icke återkrävas.

I samband med den höjning av riksdagsmannaarvodena m. m., som beslutades vid 1951 års riksdag, genomfördes även vissa jämkningar i bestämmelserna om riksdagsmännens pensionering. Sålunda har regeln om att tid för innehåft riksdagsmannauppsdrag efter fyllda 65 år icke är pensionsgrundande borttagits. Riksgäldsfullmäktige ha vidare tillagts befogenhet att dispensera från bestämmelserna om den för rätt till pension fastställda minimi-tid, under vilken ledamotskap av riksdagen skall ha innehafts, eller 8 år för riksdagsman, som tillhört riksdagen efter den 1 januari 1945, och 16 år för riksdagsman, som dessförinnan avgått. Enligt konstitutionsutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 24 skall dylik dispens endast komma i fråga, då blott en mindre brist föreligger i den stadgade minimi-tiden och särskilda ömmande omständigheter i övrigt äro för handen.

I förenämnda utlåtande anförde utskottet vidare, att den sedan år 1947 inträdda levnadskostnadsökningen enligt utskottets mening motiverade, att riksdagsmannapensionernas storlek omprövades samt att jämväl i andra hänseenden ändringar i pensionsbestämmelserna syntes böra övervägas. Utskottet förklarade sig därför hava för avsikt att med användande av sin initiativrätt enligt § 38 mom. 1 riksdagsordningen snarast möjligt framlägga förslag till de ändringar i pensionsbestämmelserna, som utskottet vid en dylik översyn funne påkallade. Uttalandet föranledde ej någon erinran från riksdagens sida.

Med anledning härav har utskottet verkställt översyn över pensionsbestämmelserna och får härmed framlägga förslag till de ändringar och kompletteringar av dessa bestämmelser, som utskottet funnit påkallade.

Utskottet anser en höjning av riksdagsmannapensionerna nu böra komma till stånd. Redan den sedan 1947 inträdda levnadskostnadsökningen motiverar detta. En höjning som endast svarar häremot är emellertid enligt utskottets mening i förevarande fall icke till fyllest. Vid nu angivna förhållanden finner utskottet skäligt, att det högsta pensionsbeloppet fastställs till cirka 5 500 kronor eller närmare bestämt 5 520 kronor för år, medan pen-

sionsbeloppet för minimitiden åtta år bestämmes till 8/20 av detta högsta belopp eller alltså 2 208 kronor för år. För varje år utöver åtta år bör pensionsökningen bli 276 kronor intill dess — efter tjugu riksdagsår — maximumbeloppet 5 520 kronor uppnåts. Utskottet vill betona, att pensionerna även efter den här förordade höjningen måste betraktas såsom låga.

Då den under innevarande år genomförda arvodesregleringen och den nu förordade höjningen av pensionsbeloppen för riksdagsmännen icke grunda sig på någon omvärdering av deras arbetsuppgifter utan närmast böra ses mot bakgrunden av dels den allmänna levnadskostnadsstegringen och dels det förhållandet, att ersättningen för riksdagsmannauppsdragets fullgörande under en lång följd av år varit alltför låg, synes det utskottet billigt, att de föreslagna höjda pensionsbeloppen erhålla tillämpning jämväl å nu utgående pension och vid beviljande av pension till förutvarande riksdagsman, som äger rätt till pension och alltså tillhört riksdagen i princip minst 8 år eller i fråga om den, som avgått från riksdagsmannauppsdraget före den 1 januari 1945, 16 år. Utskottet föreslår alltså, att samtliga riksdagsmannapensioner från och med ikraftträdandet av de nya bestämmelserna skola utgå med de förordade förhöjda beloppen, oavsett vid vilken tidpunkt ledamotskapet av riksdagen upphört.

I fråga om de i det föregående redovisade bestämmelserna rörande reduktion av riksdagsmannapension för den, som vid sidan av dylik pension uppbär lön eller tjänstepension på grund av anställning i allmän tjänst, har utskottet ansett sig icke böra föreslå annan saklig ändring än att med hänsyn till den höjning av pensionsnivån, som ett bifall till utskottets förslag i övrigt skulle medföra, den gällande minimigränsen för de sammanlagda förmånerna, 5 000 kronor, under vilken någon reduktion ej skall ske, höjes till 6 000 kronor. Utskottet har vidare övervägt vissa formella jämkningar av förevarande reduktionsregel men stannat vid att ej förorda några sådana.

Vad angår bestämmelserna om förverkande av rätt till riksdagsmannapension har utskottet uppmärksammat, att inom den statliga tjänstemannapensioneringen påföljderna av dom å straff för ämbetsbrott m. m. uppmjukats avsevärt genom beslut vid 1949 års riksdag. Med hänsyn till riksdagsmannauppsdragets speciella karaktär anser utskottet dock, att en motsvarande uppmjukning ej bör ske i fråga om riksdagsmans rätt till pension. Den nuvarande bestämmelsen om att pension ej må tillkomma den, som på grund av lagakraftägande dom förklarats förlustig sitt riksdagsmannauppsdrag, bör alltså bibehållas.

Riksdagsmannapensioneringen i Sverige har hittills avsett endast riksdagsmannen själv. Utskottet håller emellertid före, att frågan om pension till riksdagsmans efterlevande nu bör upptagas till prövning. Härvid må till en början erinras om att inom den statliga tjänstemannapensioneringen innehav av pensionsberättigande anställning medför rätt till familjepension för efterlevande make, fränskild make under vissa förutsättningar samt barn under 19 år. Rätt till familjepension tillkommer icke efterlevande eller fränskild make, om äktenskapet ingåtts efter det mannen uppnått 60 års

ålder, dock att denna åldersgräns för vissa befattningshavare övergångsvis är 65 år. Pension till make utgår, så länge maken ej ingått nytt äktenskap. Utskottet anser skäligt, att rätt till pension i viss utsträckning beredes riksdagsmans efterlevande liksom redan är fallet i Danmark och Norge — i Finland föreligger ej sådan rätt, men änka kan tillerkännas pension i särskild ordning. Utskottet föreslår, att rätten till pension för riksdagsmännen efterlevande begränsas till änka och sålunda ej tillkommer vare sig änkling eller frånskild hustru, såsom fallet är inom den statliga pensioneringen. Till frågan om pension åt barn återkommer utskottet i det följande. En förutsättning för beviljande av pension åt änka bör vara, att äktenskapet icke ingåtts efter det mannen uppnått 60 års ålder. Pensionen bör utgå fr. o. m. dagen näst efter den, då riksdagsmannen avlidit, samt åtnjutas så länge änkan ej ingår nytt äktenskap.

Riksdagsledamotskap bör emellertid enligt utskottets mening icke i och för sig medföra rätt till pension för riksdagsmans efterlevande änka. Pension synes böra ifrågakomma endast för det fall att riksdagsmannen vid sitt frånfälle uppbar pension eller ock varit ledamot av riksdagen minst åtta år. För rätt till pension komma härigenom att gälla samma krav som uppställas vid beviljande av familjepension i särskild ordning till efterlevande till arvodesanställd befattningshavare i statens tjänst, såtillvida som pension som regel tillerkännes sådan efterlevande endast då befattningshavarens anställningstid är av den längd, att pension kunnat beviljas honom själv. Den fullmäktige i riksgäldskontoret genom beslut av 1951 års riksdag tillagda befogenheten att, om särskilda omständigheter därtill föranleda, dispensera från bestämmelserna om den för rätt till pension fastställda minimitid, under vilken ledamotskap av riksdagen skall ha innehafts, bör dock i tillämpliga delar gälla jämväl i detta fall.

Beträffande barn torde ej föreligga samma behov av pensionsrätts införande som för änka. Pensionsrätt för barn har införts i Norge medan i Finland pension i särskild ordning kan tillerkännas barn. Utskottet anser pensionsrätt för barn icke böra införas men vill föreslå, att i pensioneringsbestämmelserna intages ett stadgande om rätt för fullmäktige i riksgäldskontoret att besluta om pension åt barn eller adoptivbarn under 19 år, där särskilda omständigheter därtill föranleda. Såsom förutsättning för beviljande av dylik pension bör gälla, dels att riksdagsledamoten eller förutvarande riksdagsledamoten vid sitt frånfälle tillhört riksdagen minst 8 år eller att blott en sådan mindre brist föreligger i denna för pensionsrätt stadgade minimitid, att han efter dispens skulle ha kunnat erhålla pension, dels ock att ömmande omständigheter äro för handen.

I fråga om storleken av änkepensionen må framhållas, att vid pensioneringen av statens anställningshavare och deras efterlevande familjepension beräknas på grundval av dels de tjänstår anställningshavaren intjänat, dels ock den tid som vid frånfallet må hava återstått till dess han skolat uppnå den för honom gällande avgångsåldern. Med hänsyn till bl. a. riksdagsmanuppdragets karaktär bör enligt utskottets mening för bestämmande av

storleken av den här avsedda änkepensionen hänsyn tagas endast till den tid vederbörande varit innehavare av riksdagsmannaupdrag. Vid nu angivna förhållanden och med beaktande av den relation som inom den statliga tjänstemannapensioneringen föreligger mellan tjänstepension och familjepension för de fall, då tjänstepensionen är av samma storleksordning som den för riksdagsman föreslagna maximipensionen, har utskottet funnit pensionen för riksdagsmans änka böra bestämmas till hälften av den pension, som tillkommit eller framdeles skulle ha kunnat tillkomma mannen med hänsyn till den tid han vid sitt frånfalle varit ledamot av riksdagen. Änkepensionen kommer härigenom att i normalfallet utgöra lägst 1 104 och högst 2 760 kronor för år. Uppbar mannen vid sitt frånfalle tjänstepension på grund av anställning i allmän tjänst, blir änkepensionen beroende av den minskning, som enligt ovan återgivna bestämmelser kan hava skett av dennes pension i hans egenskap av förutvarande riksdagsman. För det fall åter att mannen vid denna tidpunkt uppbar lön på grund av dylik anställning, skall sistnämnda pension beräknas med utgångspunkt från den tjänstepension, som skulle ha kunnat tillkomma honom vid avgång med rätt till pension från denna anställning. Någon ytterligare reglering av frågan om sammanträffande förmåner beträffande änkepensioneringen har utskottet ej ansett sig böra föreslå.

För bestämmande av storleken av den pension, som enligt ovanstående förslag efter prövning i det enskilda fallet skall kunna tillerkännas riksdagsmans efterlevande barn, böra till riksgäldsfullmäktiges ledning tjäna de bestämmelser som härutinnan gälla för statens anställningshavare enligt 1947 års allmänna familjepensionsreglementen. Bestämmelserna innebära, för det fall att änka finnes, att pensionen för ett barn bestämmas till 50 procent av ankans pension och att detta belopp för varje ytterligare barn ökas med 20 procent av änkepensionen. Där mer än ett barn finnes, dela barnen det sålunda beräknade beloppet lika. Finnes ej pensionsberättigad änka, utgör pensionens belopp för ett barn detsamma som skolat tillfalla änkan och ökas för ytterligare ett barn med 50 procent samt för varje barn därutöver med 20 procent. Jämväl i detta fall tillkommer varje barn lika stor del av det sammanlagda beloppet. De nu återgivna grunderna böra utgöra en övre gräns vid bestämmande av här avsedd barnpension.

Genom införande av pensionsrätt för riksdagsmans änka ävensom möjligheten att i särskild ordning tillerkänna efterlevande barn pension har pensioneringen vidgats att omfatta nya kategorier. Bestämmelserna härom böra fördenskull i princip vinna tillämpning endast å efterlevande till dem som vid ikraftträdandet av bestämmelserna äro ledamöter av riksdagen. Utskottet finner emellertid skäligt, att fullmäktige i riksgäldskontoret tilläggas befogenhet att, när särskilda omständigheter därtill föranleda, bevilja här avsedda efterlevande pension även för det fall, att riksdagsmannaupdraget upphört före nämnda tidpunkt. Såsom förutsättning för beviljande av pension i dylika fall bör gälla följande. Den förutvarande riksdagsledamoten bör hava tillhört riksdagen minst 8 år eller, i fråga om den som

avgått från riksdagsmannaupdraget före den 1 januari 1945, minst 16 år eller ock så lång tid, att blott en sådan mindre brist föreligger i den för pensionsrätt stadgade minimitiden, att han efter dispens skulle ha kunnat erhålla pension. Vidare böra de i övrigt enligt förevarande bestämmelser stadgade villkoren för att efterlevande skall kunna komma i åtnjutande av pension vara uppfyllda. Slutligen böra ömmande omständigheter vara för handen.

Å pensionsbelopp, som tillerkännes riksdagsman eller hans efterlevande, bör, liksom hittills, icke utgå rörligt tillägg.

Såsom bidrag till kostnaderna för pensioneringen verkställas, såsom ovan framhållits, för närvarande avdrag å riksdagsmannaarvodena med 221 kronor för år. Vid pensionsrättens införande för riksdagsmännen uttalade sig riksdagen i princip för att pensioneringen av dess ledamöter på lång sikt borde ordnas i form av en obligatorisk självpensionering, vilket innebure, att de inbetalade pensionsavgifterna, d. v. s. avdragen å arvodena, ungefärligen täckte utgående pensionsbelopp. Ett system, uppbyggt efter denna princip, kunde emellertid ej genomföras omedelbart. Konstitutionsutskottet anförde härom i sitt utlåtande nr 26 till 1947 års riksdag bl. a. att det måste dröja en avsevärd tid, innan ett dylikt system kunde börja verka, samt att de dåvarande, alltför knappa arvodena ej medgäve tillräckligt stora avdrag.

Den ovan förordade höjningen av pensionsbeloppen jämte kostnaderna för änkepensionering skulle vid införandet av ett pensioneringssystem, enligt vilket avgifterna helt täckte pensionsbeloppen, medföra avgifter av en sådan storleksordning att de enligt utskottets mening vore alltför höga för att kunna bäras med de nuvarande arvodena. Med utgångspunkt från dessa arvoden, vilka faststälts så sent som vid innevarande års riksdag, har utskottet därför icke heller nu ansett sig kunna förorda, att ett system, byggt på självpensioneringens princip, genomföres. I detta läge finner sig utskottet böra föreslå, att de nuvarande avgifterna slopas.

De föreslagna pensionsbestämmelserna torde böra träda i kraft den 1 januari 1952. De böra enligt utskottets mening i likhet med de nuvarande reglerna i ämnet intagas i stadgan om ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande. Med hänsyn till den utvidgning av pensioneringen, som utskottet föreslagit, synas pensionsbestämmelserna böra placeras efter de regler som avse arvoden och övriga förmåner åt ledamöter av riksdagen.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet med stöd av § 38 mom. 1 riksdagsordningen hemställa,

att riksdagen för sin del ville antaga följande

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i stadgan den 21 februari 1941 (nr 9s) om ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

1 §.

Riksdagsman åtnjuter — — — riksdagsmannauppsdraget upphör.

Arvode utgår * — — — för år.

Vid tillämpning — — — är mantalsskriven.

1 §.

Riksdagsman åtnjuter — — — riksdagsmannauppsdraget upphör.

Arvode utgår — — — för år.

Vid tillämpning — — — är mantalsskriven.

2 §.

Blir riksdagsman förhindrad delta i riksdagsgöromålen, skall han för tid, varmed frånvaron i en följd överstiger trettio dagar, vidkännas avdrag å arvodet med en fjärdedel av vad eljest skolat under samma tid utbetalas. Har ett år förflutit, sedan riksdagsman sist deltog i riksdagsarbetet, skall därefter, intill dess han åter intager sin plats i riksdagen, intet arvode utgå.

Riksdagsman skall i de fall, då han enligt bestämmelserna i denna stadga kan komma i åtnjutande av pension, å arvodet vidkännas avdrag med 221 kronor för år. Avdragna belopp må icke återkrävas.

2 §.¹

Riksdagsman, som tillhört riksdagen minst åtta år, äger rätt till pension; dock må pension icke tillkomma den, som genom lagakraftäggande förklarats förlustig sitt riksdagsmannauppsdrag eller upphört att vara svensk medborgare eller trätt i främmande makts tjänst.

¹ Jfr 7 och 10 §§ föreslagen lydelse.

*(Nuvarande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

Pension utgår, efter anmälan hos fullmäktige i riksgäldskontoret, från och med dagen näst efter den, då riksdagsmannen upphör att vara ledamot av riksdagen, såframt han vid denna tidpunkt uppnått 65 års ålder, och, där han dessförinnan avgår från riksdagsmannaupdraget, från och med dagen näst efter den, då han uppnår nämnda ålder. Pensionen utgår till och med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens frånfälle. Pensionstagare, som ånyo väljes till riksdagsman, äger dock icke uppbära pension för tid, varunder han är ledamot av riksdagen. Ej heller må pensionstagare, som undergår direkt ådömt frihetsstraff eller är föremål för åtgärd, som förklarats skola träda i stället för sådant straff, eller ock avtjänar ådömt tvångsarbete, för den tiden uppbära någon del av pensionen.

Fullmäktige i riksgäldskontoret äga, om särskilda omständigheter föranleda därtill, medgiva, att riksdagsman må erhålla pension, oaktat han ej tillhört riksdagen minst åtta år eller ej uppnått 65 års ålder.

Pension utgör, med nedan angivna undantag, för den, som tillhört riksdagen åtta år eller i tredje stycket avsedd kortare tid, ettusenett-hundraåttioåtta kronor för år och för den, som tillhört riksdagen tjugu år eller längre tid, tretusensexhundra-trettiosex kronor för år. För varje år utöver åtta ökas pensionen med tvåhundrafyra kronor, intill dess nämnda högsta pensionsbelopp uppnåtts.

Uppbär den, som åtnjuter pension på grund av riksdagsmannaupdrag, tillika lön eller tjänstepension på

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

grund av anställning i allmän tjänst, skall, så länge sådan annan förmån åtnjutes, förstnämnda pension minskas med hälften, med iakttagande likväl av dels att pension enligt denna stadga ej må utgå med större belopp än att de sammanlagda förmånerna icke överstiga det högsta belopp som må utgå i pension enligt 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente, dels ock att minskning skall ske endast i den mån så erfordras för att sagda förmåner, däri dock ej inberäknade rörliga tilläggsförmåner, tillhoppa ej överstiga femtusen kronor.

Den som avgått från riksdagsmannauppsdraget före utgången av ett kalenderår, må under samma år icke uppbära pension jämlikt denna stadga till högre belopp än att honom för året tillkommande arvode för riksdagsmannauppsdraget jämte pensionen motsvarar fullt arvode för året.

6 §.

Arvode utbetalas — — — för månad.

6 §.

Arvode utbetalas — — — för månad.

7 §.¹

Den, som varit ledamot av riksdagen minst åtta år, äger, sedan han uppnått 65 års ålder och upphört att vara riksdagsman, rätt till pension.

Fullmäktige i riksgäldskontoret må, när särskilda omständigheter därtill föranleda, bevilja pension till den, som varit ledamot av riksdagen kortare tid än åtta år eller ej uppnått 65 års ålder.

Pensionen utgör, med nedan angivna undantag, för den som tillhört

¹ Jfr 2 § nuvarande lydelse.

*(Nuvarande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

(6 §.)

riksdagen åtta år eller i andra stycket avsedd kortare tid, tvåtusentvåhundraåtta kronor för år och för den, som tillhört riksdagen tjugu år eller längre tid, femtusenfemhundra-tjugu kronor för år. För varje år utöver åtta ökas pensionen med tvåhundra-sjuttiosex kronor, intill dess nämnda högsta pensionsbelopp uppnåtts.

Uppbär den, som äger rätt till pension på grund av riksdagsmannaupdrag, tillika lön eller tjänstepension på grund av anställning i allmän tjänst, skall, så länge sådan annan förmån åtnjutes, förstnämnda pension minskas med hälften, med iakttagande likväl av dels att pension enligt denna stadga ej må utgå med större belopp än att de sammanlagda förmånerna icke överstiga det högsta belopp som må utgå i pension enligt 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente, dels ock att minskning skall ske endast i den mån så erfordras för att sagda förmåner, däri dock ej inberäknade rörliga tilläggförmåner, tillhoppa ej överstiga sextusen kronor.

Pension jämlikt denna paragraf må icke tillkomma den, som genom lagakraftvägande dom förklarats förlustig sitt riksdagsmannaupdrag eller upphört att vara svensk medborgare eller trätt i främmande makts tjänst.

8 §.

Änka efter den, som varit ledamot av riksdagen minst åtta år, äger, under förutsättning att äktenskapet ej ingåtts efter det maken uppnått 60 års ålder, rätt till pension så länge hon ej ingår nytt äktenskap.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

(6 §.)

Fullmäktige i riksgäldskontoret må, när särskilda omständigheter därtill föranleda, bevilja pension till änka efter den, som varit ledamot av riksdagen kortare tid än åtta år.

Pensionen till änka utgör, för år räknat, hälften av den pension, som jämlikt bestämmelserna i 7 § första till och med fjärde styckena tillkommit eller framdeles skulle hava kunnat tillkomma maken med hänsyn till den tid han vid sitt frånfälle varit ledamot av riksdagen. För det fall att maken vid denna tidpunkt uppbar lön på grund av anställning i allmän tjänst, skall sistnämnda pension beräknas med utgångspunkt från den tjänstepension, som skulle hava kunnat tillkomma honom vid avgång med rätt till pension från denna anställning.

9 §.

Efterlevande barn eller adoptivbarn till den, som varit ledamot av riksdagen, må, när särskilda omständigheter därtill föranleda, av fullmäktige i riksgäldskontoret beviljas pension intill dess barnet uppnått 19 års ålder, adoptivbarn dock endast under förutsättning att adoptionen ej ägt rum efter det adoptanten fyllt 50 år.

Pensionen till barn eller adoptivbarn utgår med belopp, som fullmäktige i riksgäldskontoret för varje särskilt fall äga bestämma.

10 §.

Pension jämlikt 7—9 §§ utgår, efter ansökan hos fullmäktige i riksgäldskontoret, i de fall, då pension i särskild ordning beviljats av full-

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

(6 §.)

mäktige, från och med den dag fullmäktige bestämma och i övriga fall från och med dagen näst efter den, då rätten till pension inträtt. Pensionen utgår till och med den dag, då en månad förflutit efter pensionstagarens frånfälle, eller, där pensionsrätten upphör av annan anledning, till och med utgången av den månad, under vilken rätten upphört.

Pensionstagare äger icke uppbära pension för tid, varunder han är ledamot av riksdagen. Ej heller må pensionstagare, som undergår direkt ådömt frihetsstraff eller är föremål för åtgärd, som förklarats skola träda i stället för sådant straff, eller ock avtjänar ådömt tvångsarbete, för den tiden uppbära någon del av pensionen.

11 §.

Utbetalning av pension sker månadsvis i efterskott.

Utbetalning av pension sker månadsvis i efterskott, dock att efter pensionstagarens frånfälle återstående pensionsbelopp må kunna utbetalas förskottsvis.

Vid beräkning av ersättning för del av månad räknas månaden till tretio dagar.

7 §.

Kanslideputerade äga, tillika med kamrarnas talmän, meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras för tillämpningen av denna stadga.

12 §.

Kanslideputerade äga, tillika med kamrarnas talmän, meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras för tillämpningen av 1—6 §§ i denna stadga.

Fullmäktige i riksgäldskontoret äga meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras för tillämpningen av 7—11 §§ i denna stadga.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Utbetalningar med stöd av denna stadga verkställas av riksgäldskontoret.

Utbetalningar med stöd av denna stadga verkställas av riksgäldskontoret.

Denna lag skall lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1952.

Den, som före den 1 januari 1952 upphört att vara ledamot av riksdagen och enligt äldre bestämmelser om pension till riksdagsman äger rätt till sådan pension, skall äga uppbära pension med belopp, som i 7 § tredje och fjärde styckena sägs.

Pension jämlikt denna lag må ej tillkomma efterlevande till den, som före den 1 januari 1952 upphört att vara ledamot av riksdagen; dock må fullmäktige i riksgäldskontoret, när särskilda omständigheter därtill föranleda, bevilja pension till sådan efterlevande i enlighet med de i denna lag stadgade grunder.

Stockholm den 28 november 1951.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Karl August Johanson, Lindén, Hällgren, Gustav Emil Andersson, Sandberg, Arrhén, Weiland och Ebbe Ohlsson; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård, Norén, Swedberg, Spångberg, Nolin, Jonsson i Haverö, Nordkvist, Hammar och fru Svedberg.
